

AIDAI

„Aidai“ yra dviejų laidų lietuvių kultūrinis ir informacinis leidinys. „Aidų“ žurnalas išeina kas dvi savaitės; „Aidų Dienos Informacija“ — kiekviena dieną, išskyrus šventadienius, prieš piet.
„Aidus“ leidžia — Spaudos Darbuotojų Kolektyvas. Vyr. Redaktorius — Dr. V. Bieliauskas. Dienos informacijos redaktoriai: Jonas Pauperas ir Balys Vyliuadas. Adresas: München 27, Lamontstr. 21.

D I E N O S I N F O R M A C I J A
Münchenas Pirmadienis, 1946.V.14 d. (III metai) Nr.110 (147)

AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESO POLITINĖS RYZOLIUCIJOS V.

(Illinojaus valstybės gubernatoriaus Dwight H. Green kalba)

Aš esu tikrai laimingas galėdamas čia ši vakarą Illinois valstybės vardu pasveikinti atstovus, atvykusius į Amerikos lietuvių kongresą Čikagoje, ir Čikagos amerikiečius lietuvius už jų ištikimybę savo tėvų šaliai ir jų įnašą mūsų pačių miesto, valstybės ir tautos pažangai. Visiškai tinkamai šis komitetas buvo sušauktas Čikagoje, nes per visą paskutinės gentkartės laikotarpį Čikagoje koncentravosi veikimas lietuvių kultūrai, lietuvių laisvės supratimui ir lietuviškos kilmės mūsų Amerikos piliečių gerovei kelti. Yra reikšminga, kad Amerikos lietuvių Tarybos (ALT) pirminkas p. Leonardas Simutis, kurio iniciatyva šis kongresas buvo sušauktas, ir jos sekretorius Dr. Pijus Grigaitis, yra čikagiečiai. Faktas, kad jie yra leidėjai dviejų tarpusavy lenktyniaujančių laikraščių ir atstovauja skirtingas pažiūras, reiškia jūsų žmonių solidarumą dirbant bendrai gerovei ir rodo, kad jūs tikrai esate persiėmę tolerancijos ir solidarumo dvasia, o tai visada buvo Amerikos stiprumo pagrindas.

Man yra žinoma ta ilga ir agresyvi Čikagos amerikiečių lietuvių kampanija atkreipti visos Amerikos dėmesį į kovą už savo tėvynės laisvę. Man nepatinka nusistatymas kai kurių amerikiečių, kurie taip ilgai naudojasi mūsų laisvės gėrybėmis, jog pamiršo, kad visų mūsų protėviai kadaise buvo emigrantai, kurie kartais abejoja, ar žmogus gali būti lojalus savo ar savo tėvų gimimo šaliai ir kartu savo naujamai tėvynei. Man tai atrodo taip paprasta, kaip kad paprasta yra žmogui būti ištikimu savo tėvui ir motinai kartu būti geru vyru ir tėvu savo šeimoje.

Manęs taip pat neitikiina tvirtinimas, kurį dabar dažnai girdime, jog dėl to, kad JAV-bės yra paskelbusios ir jau daugiau kaip šimtmetį vykdo Monroe doktriną šiame pusrutulyje, mes turime leisti stipriems Pabaltijo valstybių kaimynams kontroliuoti šių tautų likimą. Nė vienas žmogus, skaitydamas istoriją arba net šio meto laikraščius neįvertintų skurdo tarp mūsų intereso išsaugoti visas Amerikos respublikas ir grobuoniškų Europos valstybių siekimų Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. Kai mes visiems savo kaimynams garantavome galimybę pilnai naudotis laisvomis vyriausybėmis, gamtos turtais ir savo kultūros lėmėjimais, Europoje „globa“ reiškė užgniaužimą laisvų institucijų, tautinės kultūros, papročių ir kalbų, ekaplociaciją ir konfiskavimą ekonominių išteklių ir banga po bangos invazijas, nešančias žudymus, išniekinimus ir sunaikinimą. Prieš tokios rūšies globą Amerikai sąžinė visada protestuota. Amerikai būtų neteisi savo valstybės steigėjų idealamas, jeigu mes tylomis praleistume nusikaltimus, kurie šiandien daromi prieš mažųjų Europos valstybių gyventojus ir prieš pavergtas Azijos tautas.

IŠVIETOVINTŲ ASMENŲ STOVYKLOSE BUS IŠSKOMA NUSIKALTĖLIŲ

Frankfurtas. Matydama, kad išvietovintų asmenų skaičius pasibaisėtina ai auga, paslaptinei atsisirandant stovyklose naujiems gyventojams, ekupacinė kariuomenė įsakė visoje amerikiečių zonoje praveisti apgavikų ir nusikaltėlių ieškojimo akciją. Daugiau kaip 400.000 išvietovintų asmenų stovyklose ir už stovyklos ribų bus persijoti panašiai kaip daroma nunacinant vokiečius. Darbas prasidės po keleto dienų.

Karo departamentui pritarus, šis perkratymas, galimas daiktas, pasi-
baigs priverstinu išvarejimu iš sto-
vyklų tūkstančių taip vadinamų „iš-
vietovintų asmenų“, kurių daugelis,
kaip manoma, visiškai nėra tokie.

Kariuomenės įstaigos mano, kad
plataus masto tyrimu bus galima
susekti kaltininkus vis didėjančių
nusikaltimų.

Nusikaltimai išvietovintų asme-
nų tarpe sudaro rimtą gresmę sau-
gumui. Tuo pačiu metu esą tvirto
pagrindo manyti, kad stovyklose esa-
ma žmonių, kurie nenori dirbti.

Kariuomenės įstaigos nurodo
šiuos faktus. Kovo mėnesį buvo re-
patrijuoti 27.000 išvietovintų as-
menų. Tačiau mėnesio pabaigoje jų
pasirodė esama 3.000 daugiau negu
buvo tą mėnesį prieš pradėdant re-
patriavimą. Balandžio mėn. pabaigo-
je buvo stovyklose ir už stovyklų
ribų gyvenančių DP 11.244 daugiau
negu mėnesio pradžioje, nežinant
fakto, kad 17.809 per tą laiką buvo
išsiųsti į tėvynes arba emigravo.

Kariuomenės atstovai mano, kad
tyrimo programa surašanti šio
keisto didėjimo šaknis. Prieš tris
savaites kariuomenė slapta buvo
pradėjusi perkratymo programą.
Prieš porą dienų išėjo įsakymas
visas tyrinėjimo operacijas nut-
raukti. Trečios armijos štabo ka-
rininkas pareiškė, kad tas įsakymas
tik laikinai sustabdė tyrimą. Pir-
mojo tyrimo tikslas buvo surasti
saugumui pavojingus elementus. Nau-
jasis planas sieks daug toliau. Pa-
gal naująjį planą - kiekvienam iš-
vietovintam asmeniui reikės užpildyti
klausimų lapas ir tada jis
turės būti iškviestas mišrios Komi-
sijos, susidedančios iš karininkų
ir pagalbos įstaigų, pavyzdžiui, UN-
RROS, valdininkų. Tie išvietovinti
asmenys, kurie bus rasti neturin-
čiais teisės gauti globą stovyklo-
se, bus perduoti vokiečiams. Manoma,
kad tai privers daugelį apgavikų,
kurie dedasi persekiojamais asme-
nimis, palikti amerikiečių zoną.

KETURIŲ UŽSINIŲ REIKALŲ MINIST- RŲ KONFERENCIJA SUSITARUSI DEL ITALIJOS REPARACIJŲ

Paryžius. Valstybės sekretor-
ius Byrnes sutiko su Rusijos rei-
kalavimu gauti 100 mil. dolerių re-
paracijų. Tačiau nurodė, kad repa-

racijos turi būti sumokėtos iš
Italijos aktyvų užsieniucse, iš
pramonės įrengimų perteklių karo
pramonės įmonėse, iš prekybos
laivyno ir karo laivų.

Iš svarbesnių problemų, kurias
turi būti išspręstos iki taikos
konferencijos, dar tebėra neiš-
spręstos šios: Triesto klausimas,
plaukiojimo laisvė Dunojuje, lais-
va prekyba Balkanuose ir Sovietų
kariuomenės buvimas Bulgarijoje.

TRUMPOS ŽINIOS

- Paryžius. Bevinas ši rytą vė
atskrido į Paryžių informaciniam
keturių užsienių reikalų ministrų
posėdžiui, kuris įvyks popiet.

- Londonas. Indijoje Kongreso
partijos vadas Pandit Nehru ir Mu-
zulmonų lygos vadas Jinnah atski-
rai turėjo pasikalbėjimus su bri-
tų kabineto ministrais po to, kai
vakar nutrūko Apvaliojo Stalo dery-
bos. Oficialiai pranešama, kad
derybų nutrūkimas jokių būdu ne-
reiškia, kad britų ministrų misija
Indijoje jau baigta.

- Vašingtonas. Prezidentas Tru-
manas šiandien turės dvi svarbius
pasitarimus pasaulio maisto kri-
zės klausimu. Vienas pasitarimas
numatytas su britų kabineto mini-
stru Morrisonu, antras - su Her-
bert Hoover, kuris apvažinėjo Tru-
mano siųstas Europą ir Aziją mai-
tinimo klausimams ištirti. Morris-
sonas pasakė žurnalistams, kad bri-
tų maisto normų daugiau nebegali-
ma sumažinti. Pranešama, kad gali-
mas daiktas, jog maisto racionavi-
mas vėl bus įvestas JAV valstybėse.

- Londonas. Britų kariuomenė
Javoje šiandien perdavė karinę Sa-
rabajos ir Semarango valdžią olandų
kariuomenei.

- Atėnai. Graikijos regentas
paskelbė, kad plebiscitas dėl mo-
narchijos Graikijoje įvyks rugsė-
jo 1 d.

- Paryžius. Gen. De Gaulle pa-
reiškė, kad jis neketina išstatyti
savo kandidatūrą būsimuose Franc-
zijos rinkimuose.

- Vokietija. 59 buvusios Maut-
hauseno koncentracijos stovyklos
valdininkai šiandien pasmerkti
mirti, trys kiti nuteisti kalėjimui
iki gyvos galvos.